Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пропетареш, вІашагІкхета!

СЕРАОЮ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШИНАРА, 10 ИЮНЬ, 1986 ШУ. ★ № 69 (7260). ★ Мах 3 кеп.

М. С. Горбачев Венгре вахар

8 июне КПСС ЦК Генеральни секретарь М. С. Горбачев Москвера Венгерски Халкъна Республикне вахар Венгерски социалистически болхлой парте ЦК хьийха доттагІаьлла визитагІа.

М. С. Горбачевца цхьана дІавахар КПСС ЦК секретарь В. А. Медведев.

Внуковски аэродроме М. С. Горбачев накъавакхар КПСС ЦК Политбюро членаша Г. А. Алиева, В. И. Воротникова, А. А. Громыкос. Л. Н. Зайкова, Е. К. Лигачева, Н. И. Рыжкова, М. С. Соломенцева, В. М. Чебрикова, Э. А. Шеварднадзе. КПСС ЦК Политбюро членалла кандидаташа П. Н. Демичева, В. И. Долгиха, С. Л. Соколова, Н. В. Талызина. КПСС ЦК секретараша А. И. Вирюковас, А. Ф. Добрынина, М. В. Зимянина, В. П. Никонова, Г. П. Разумовске, А. Н. Яковлева. КПСС Центральни ревизионни комисце председателя И. В. Капитонова, цхьана новкъосташа.

Из накъавакихан хинна-раша юкъе вар СССР-ерча гІулакхашкара ВНР поверенни Я. Варабан.

* * *

Цу дийнахь а М. С. Горбачев Будапеште кхьатар.

Аэропорте урагІахийтаяр СССР-ен ВНР-ен пачахьакхетарша байракхаш. Сийлахь-войккача советски хьаЛшана накъабакъкхабар ВСРП Генеральни секретарь Я. Кадарь, ВСРП ЦК секретарь М. Сюреш. ВНР-а СССР-ера посол Ш. Райнай, кхыболча официальни нах.

Накъабакъкхараша юкъе вар СССР-а ВНР-ера посбл Б. И. Стуналин.

Венгре столице бахача наха моаршал хийттар М. С. Горбачевга. Пионераша эзаш делар цуьнна.

ДЕГІААХАР СИХДАРА НАЬКЪАГІА

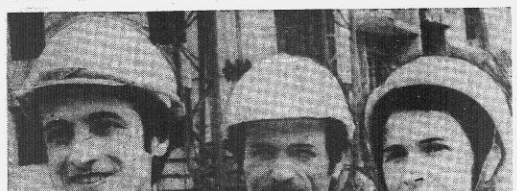

Шийттлагіча пятилетка хьалхарча шера къаьстта дика къа а хьегаш, шоашТаийна денхаяцу дика чІехьокхачашдеш бІаьш ГІишлохкой ба Нохч-ГІалгІай ГІишлон управленена чуйоагІача СМУ-4 коллективе. Царех ба наменщикаш, коммунистически къахьегама кІоштарна ваьрингаш Межидов Бексолта, Борисев Мовлад, Дагаева Тайна, кхыбарш. Цхьаннга смена дІахийтар цар шоай норман 125 — 130 процент кхочуш ца еш. Оьсарг кхьегарал совгІа деш дола гІишлон балхаш а цхьаккха тайна даккха гІаьлат долаш хилар.

И. ПЛИЕВА сурт.

СУРТА ТІА: (дайдехьара аьтгехьа) наменщикаш Б. Менидов, М. Борисев, І. Дакаева.

ХАНАЛ ХЬАЛХА

«Терек» яхача дахчах хІамаш ева производственно-мебельни объединене Ермоловски филиало хІинал хьалха кхочашъшІ квартальни а ихе бетта а планаш. Соахка уьх хана хинначунца нийсйича валовни продукци 50 процент духхарІа я.

Іхлма - техничеси прогресс сихъара, продунце дикал тоьара хозДамболна мероприятеи оттайй укхаза. Филиало арахеца кертте-ра продукци я шолхех кьобо дахчан плиташ. Балха йокка опыт йола специалисташ Кердадар хьаэнаш, хьинаре болх беш ба слесарь Х. Цицуев, станочник. В. Кудаев, оператор В. Цадаев, кхыбарш.

Дукха ма йоаццаш ДСП хьаева цеха капитальни ремонт яьй. Хийцай тиШьенна оборудовани. Цо новкъосташ дерггда дика продукци духкарІа ахрасеца. Филиалга коллективо лаьрхІад кердача пятилетке хьалхарча цеца задинеш хиннл хьалха кхочашъше.

Я. ЦУЕВ.

ХЬУВКЪАМ ЛОАЦЦАЧА ХАНА ЧУЭЦАРГБА

Малгобекски района М. Горькье цІерагІча совхоза специалисташа лерхІ хІара гектара тІара вурийча центнерал кІезнагІа доацаш ялат чуэца, Духха кхъхьийгад кхаш леладераша цу гІулакха. Агротехнически дикагІйолча хана дІадийнад ялаташ, шиЙ хан-ханнаъка подкормка яьй, оасарах цІендаьд. ХІанз керттера дар да лоацаца хана, фийг ца бобеш, хьувкъам чуйца бовкхилга.

Хаоттам телха болх ца хуле, июнь бутт чакхбалаче-хьа ялаташ чуэца болалургба укхаза. Мел эшар кийчдаь, ялагаш кхачарга кхачаре ба кхаш леладераш, механизатораш. Ялат чуэцаш йола техника дика кийчъяьлй Р. Алероева, Н. Умарова, С. Гандалоева, Р. Даурбекова, кхычар. Балха араяла мара ца еаш я автотранспорт а.

Механизатораша, водителаша лаьрхІад кердача пятилетка хьалхарча шера хьувкъам лоацаца хана — шийтта ди далалеча чуйца банкха. ХІаране де дезар хоадам боллаш кхстадаьд. Жаткаш тІа болх бечар дийнахьа 30 гектар хьекха Іюлларгьа, комбайнаш 15 гектара тІара ялат хьекха а хьекха овердарга, ашна да тІаийца социалистически деккхаш. ХІара комбайнеро дош денад 300 гектара тІара гураха хьа ДІадийна ялат чуэца а 500 тони ялат арда а.

ЯхлкагІча июне совхозе хиннача партийни собране дийцар хьувкъам чуэцара а доакъар Іалашдара а дош. Коммунисташ керте а автташ, ворхІ сагах латта уборотно - транспортни комплекс вІашагІьеллаЙ. Оперативно кулгалдеш хургьа совхоза директор Хь. Бузуртанов начальник вопа штаб, цуи заместитель ва партКома секретарь У. Алероев, членаш — керттера агроном У. Фарриев, партКома член Л. Мамилова.

Уборочно-транспортни комплексе ялат чуийца далларца болх беш хургІа партийни группа. Но дергдолчуи план а тІоагІтьяьй партийни собране.

Наька балхацара безам совбоанкхарборлаш да отгадаь моральни а материальни а поощрени яра хьлаш. ХІара дийнахь беча балха учет ергьа, ХІаране ма кхьаьчача мехкдаьттахошца цецваккхал дукха балхаш даьд уж участкаш тоаеш, цига хьожайр спецтехника. Гувнаш айена моттигаш ДІа а йоаташ, нийсде йиш йолча аьтта шаьрдир. Лоацца ельча, ялат ДІаде йиш хургІоалаш тоайр участкаш. ХІанз уж я 71 гектар.

ДІадахача шера иззал а дацар гІонна болча боахама аьтта. ХІаьта а тха вІашТехьдалар 86 тони хьакхий дулх даккха. Мел дукха хаоноаш нийсъеначаьрга а хІара гектара тІара 23 центнер мукх чуийбар. Берргира организационни болк общественни хьеше бир «Сунжанефть» НГДУ эксплуатационни оборудовани прокатно-ремонтни участкн слесаря И. Погорелова. ХІанз а тІехьа юртбоахама болхаш дара штатни единица ши тха, из хила йоагІаш яле а.

Откорочни дуьнит шеръ яра тІа-тІа дукхагІа планаш уьггаш тхона «Гроэнефть» объединене. Аьтта тоъаш дац, хІинз уьх сахьаьте кІезигагІа дале а 200 гектар из ош тхона е хІанз долчул кхоозда духкарІа. Сунженски РАПО-е тхона цу дайьче деш гІо дац.

ХІинз «Сунжанефть» НГДУ гІонна болча боахаме я «Нина» яха новбайн, кхо трактор кхы тайпа техника. Кхоачамболлаш аьтта ша хиларах цхьа бинза найбаш оахл.

А. БАКАЛЮК.
тха штате воаца корр.

ДАЬССА ХУРГДАЦ ХЬАЬШ РЕПОРТАЖ

Доакъар шортта хургдолаш

Хьинаре къахьега лаьрхІар наьсархоша ваи республика Министрий Советоп облсовпрофоп доаьгар кхайнабаьча беттта.

Сурхотіа долх тхо цигарча «Маяк» яхача совхозе из гІулакх ДІа мишта долаДаьд хьажа. ТІехкарга кхаччала лакк а денна гІайла хьекхача михо терказ улл ронеп мукпеп баьцаш тайлоа 70 гектар хула ахка.

— Цох 700 тонн хьалха чуйолла силос кийчъерьпа оаха, — йоах совхоза агронома Богатырев Исроаплапа.

Агронома хьатхоих тхога кхыдола шоай доакъара хкаш а. Горохи кепи ДІадийна кха а да вай дийцачоа лоалах улла. 50 гектар хулаш да из. Специалисташа яьча расчетах, цуи ХІара гектаро лургда 240 центнер моша доакъар. Вож 60 гектар хула из сапна дола кха аьла чуэца лаьрхІад укхаза. Шозза чуэца йиш йолаш ла 150 гектар хула люцерна ахка.

Лоацца аьлча, Іангара дакхха дезача 1084 хьалбаца мел ша доакъар Іалашде таро йолаш ба «Маяпера» болхлой. Кийчуш ба юртара маналхой а. Царна а ба укхаза бе шортта болх, 150 гектар пона а хъпшата юкъе, орий-аьлий бистошиа, кхьча мотгигашка.

Доакъара база дикка хьалла-ца «кийчуш да» 60 гектар хула свеклай кха а. ХІара гектара тІара 500 центнер яргІолаш уж дика кхее лаьрхІад укхаза. Дадахача шера хинначуз 20 гектар доакъкагІа да из кха. Іунал дика ду. Юкъе оасар дац.

Йол ДІаотгаеш моттигаш вІашТехьъяхай, силос, сенаж чуйолла кІоагаш кийча да. ВІашагІьеллай лаьрхІа доакъар Іалашдар комплексни отрда. Цуи болх дика вІашТіехьбакхха хоош ва дукхха-ча хана денз цу гІулакхуда вувзаеначпа хьаюагІа Кодзоев Беслан, хІаьта бригадир Албогачиев Юсеал ва. Из а-йокхха балха опыт йола болхло ва.

Доакъар Іалашдеча къахьегардолча наха бакъ балхах доагІар, де лезар ДІакхайнадьд. Цар оасарг болх бергбола хьашташ вІашТіехьдаьхад. Къаьстта терко тІаяхийта ничъкъай совхозе доакъар хьаТакхухьаргдола транспорт: тІехкарга транспорта цахалдаш «баьшара мухь» хилийта лаьрхІа ва Дулуркиев Хьасан. Каст-каста йоах укхаза ух денош цу цІи. Тамаш а яц. ДІадахача шера эттара хьалха ена «Немка» яха низ бола ши комбайн цо доад деш я.

— ДІадахача шера тха мел доза доакъара кхаш шеХьекха Іодехкар Хьасана цу комбайнашца. — яхаш дувз совхозе. — Хьинар долаш саг ва из.

Тхо дига хиннача пийнахьа вай эттара хьалха дийцача вІашагІьабаь рожи мукхи дІабийнача кхай тІа яьк-кхар цо шиЙ комбайн.

— Сол тІехьа ма дисалаш!, — яхаш кхайнаш бар Хьасан доакъар ферме ДІахкаьла кийчбинача шофер-рашкеп трактористашка.

Хьаьта а берргга болх Хьасана комбайнашца ДІатІабилла лаьрхІаДаьд укхаза. Ваьцаш хьажа араяла яхь а аргегаташ я.

Укхаза яьча кийчонга, ДІаболабаьча балхага. партийни, профсоюзни организацеша беча терКамага хьажача теша дог доагІа: маяковпаца республика доакъара кхашка дАйболаценаача бонкхача социалистически яхье шоай моттиг' хьалоаргхарах. Цу юкъа а ДІахо йодача хана а укхаза ферме хьатІа а эзо, кІоашка чуйоларгьа 4650 тонн силос, 560 тонн сенаж. агрІап даь ДІаотгаерьа 500 тони йол.

М. ЗАНГИЕВ,
тха штате воаца корр.

КХАШКАРА ХОАМАШ

ХІара сахьатах ма хулла духкагІа пайда эца Іерташ кхьаьет ШаЛиевн района «Предгорный» совхоза механизаторана. Цудухха царна карагІдьнпад шекара свеплашта, генар а ш т а , цамша ДІа доакъ-хкаш. оасар ДІа а доакъкхаш лоацаца юкъа культивацн е. Из болх ялата хьажкІаш ДІайбйнача чакхбоакхаш ба хІапа. Шолг декхарех геттара дика лоаррхІабу механизатораш Сайпуев. Байсултанов Шамсудин. ДІайжьара балха нормаш 20 — 30 процент тІехкхочамашЬ цар.

* * *

Ялата хьажкІаш 350 гектара тІа кхеерьпа ухх шера «Курчалойский» совхозе. Уж интенсивни технологеч ДІабийнай. ХІаьта а меттахьа оасар хьалхьайнад. Из ДІадаккхаца культивацн е йолаЙ коллективни подрядагІа хьажкІаш кхеер болча механизаторапа: Чиряев Вахс. Дасиев Ибйсс, Тулаев Абубакара. Бекиев Хіарона. Солтамуралов Мовлад. Болх сиха бу. Нормаш тІехкхочаш ца еш цхьаккха а ваП. Къаьстта терказ тІабохийт цар хьедер дика. Ибена дара. Культивацн ешше минеральни удобреннеш тоаеш кхаш.

— Хий тохаш дац хьажкІаш ДІаййина кхаш. — йоах цу боахама керттерча агронома Умханов Джабраса. — Цудухха тІара гектара тІара 23 центнер фуэлъяьха хьажкІаш чуэца мара ялан еннаяп царна. ХІаьта хІара гектара тІара 30 центнер хьажкІаш яха декар тІаийцад. ЛаьрхІар цар кхочашдерг хиларах тешаш а ва.

А. АРСАМИРЗАЕВА.

НОВКЪОСТАЛ ЭШ

«Сунжанефть» НГДУ начальника заместителя А. В. Шерхлонова хьалхпча удлаш цхьа схема яйра соне, цунна чІоагІа уйла тІаяхийта хьежаш вар из. Тайп-тайпарча бесараша доаьгаш да яр схема, уж шоайла гаьна а гарга а дадар. ДІалаьрхІача цхьайтта дакъа дар цу тІа хиннар. Уж яр предприяте гІонна болча боахама хьахожжаь участкаш. Царех технача шераша къаьтта хьагойтар уж фу участкаш я: Чурилов гув, Чумпалов аьли, кхыдола гувнаш аьлеш. Ялат дІаде а - доакъар даккха а хала йола уж моттигаш дукха километраш гайна яда.

Ялат дІаде чІоагІа хала йола моттигаш шоашца ма-шина корта а болаш яр ухх шера 25-ча марте «Сердало» тІа аранашна рейдовни патруль тІа дувзар алкоголизма малари ДІадаккхара тІехьа партеи правительстван содамаш ехочаьдеча Назрановски районе дийнахьола опыт Іоаьь хиларца цхьана цхьаболча предприятешеи учреждешеи цІенхаэттта кхочамбоацаца долта а.

Цу хьажкъоьа редакцера жоп дайтад КПСС Назрановски районна хьалхарча секретара А. Мякиева. Цо яздуматериала тІа дийнар бакъда, яхаш. КПСС районо кийч а яь чакхйоахаш латт спиртагІа дь маларш дохкилга кІезигараи тІайсаЙна хьана из шендаь районе дІаданкхаран йола кхы тІа а хама организацеи хьарга хьакъехьара йоккхий советско - венгерски соглашеш кийчъяра ДІаболабаь болх дІахо бе безаш хилар. Дийцад СССР-ен ВНР-еи правительствоша цу хьалъеха хьа эша гІулакхаш тІаэнаргдолаш.

Шаккхе а парти чІоагІо ять я дІахо а социалистически содружества цхьоагІон кхочаилари чІоагІдара, вежарашха долча мехний хьашташ пайлане вІашагІтохара, цар политически экономически цхьана къаьстера срезташ методаши кердаяхара ма могга новкъостал де. Цар доккха лоаррхІ вежарашха йолча партей съездий решенешна а цар кулгалхой коллективни вІашагІьхийтача баьча бартага а хьежаш. цу дакъе ДІахорча дикача прогресце карагІдьнпар.

ВІаши экономически новкъостал дара Совет цу организацена юкъе долча дерриг а мехкаи дегІаахар тешаме чІоагІало я аьнна дийцар оагІонаша. Цун болх эргабаьккха тоабаро, социалистически экономически интеграце керда механизм юкъеЙоалаяро ухх а доккхагІа новкъостал дерга вежарашха долча мехний социально-экономически прогресс сихъяра. ХІанз эгтара а эшаш дола дехкар да 2000 шера ккаччалла йолча хана СЭВ членаш долча мехний ІилмаТехнически прогреса комплесни программа леррагІа кхочашъяр.

СССР-е ВНР-и хунда цаЛуш хьайоагІа масаллен а кхъаьрга машара хьаштаца ДІадехар дуьнеп арене социалистически мехкаш дартТайна, хьинаре гІулакхаш деп хьала деза хилар тІара. Цар белгалдаьккхар ХІанзарча хьале Варшавски договора организацне болх машаре дуьнеп халъхъатта юкъера ткерамалеп лораяра чІоагІа эшаш а лоархІаме фактор а хилар. ТІайнар Варшавски договора юкъе дагахьа-ваеш лоацача паччахьалкхенний политически консультативни комитета Будапештерча совещанс соизни паччахьалкхений ихьоагІо чІоагІъяра. конструктивни дивлог ДІайоаржиларга цар аразъярча политика ВІашагІтеха болх хьинаре бара новкъостал дергхилараз.

М. С. Горбачевеи Я. Кадареп белгалдаьккхар ХІанз машар лорабарал, герз хьаделга соцадарал. эгтара хьалха ядерни дар а долаш, из кердача сферашка доакхкхиза соцадарал дуьнгІа эшаши тІехьатетта йиш йоаташи декхар дап, авьна, ХІанзарча дуьнеп халъхъатта юкъерча хьале еррига паччахьалкхенний бехкгокхаме овтта а конструктивни яхь тІабахийта а беза. США-и цар союзникийн экстремистски гІооарашца леладу гІулакхаш баьхьап долаш дуьнеп халъхъашта юкъера хьал хьалха а санна ихоххаделна хилар новкъа долаш дийнар. Суверении мехний чурча гІулакхашта империалисташ юкъелелхилга, низ белга, экономически дискриминацни елга каст-кастаГа хул.

Шаккхе а парти тешаш я тайп-тайпара общественни строй йола паччахьалкхенаш машаре яхарца мара аламий кхеранза ихоане Іалашъюнгус ца хьларг. Иневе лаккерча боярме советско-американски вІашагІкхийтачул тІехьагІа хьакхинна берчате тарокаш империалистически низий бёккагІа дІайолаш хилар маргийта ца доагІаш лерхІ цар.

Белгалдьакхар США барт бара бокъонча кийча - хилча мара къовсаме латта деррига дешаш къоастаде, дуьнеп халъхъатта юкъера отношенеш тоае йиш йовцаш хилар.

ВСРП а деррига венгерски халъха а цІеларІа Я. Кадара бокхха мах а бир, хьал а дьлъар Советски Союза дуьнеп тІара хьал тоаде гІерташ хилар, переговоряе ез ни кийча хилар, чІоагІа а Іалашбара тІаеразяь долла хІама чуловца инициативаш.

КПСС-ен ВСРП-ен кулгалхочаша ахка а бекадар - ев европейски континента машар, машарера гІулакхаш цхьана къахьегаеп чІоагІдара бокхха хьалхарча КПСС-о бокхха мах бир хельсински процесс ІІахо дегІайоалаяра тІадерзадь ВСРП-ас деча конструктив ни гІулакхий.

М. С. Горбачевеи Я. Кадареп ахьар. КПСС-он ВСРП-он хамотта новкъостал дергга цхьаьна дагалатараш цхьоачашдара. машарераи прогресси тІехьарча къовсаме коммунистически а болхлой а партей интернационалистически дарг-цхьоагІон цхьаьнара бокъо йолаш цхьана къахьегийгеи чІоагІъяра. ГІулакхаш болхи бобвара, захаро хьалхашка утта-тесна хатгараяп йоп лаьара, вежарашка йолча пачтешта юкъера буьзамаш чІоагІдара пайлане дола творчески, гІулакхаш ІІахопастаца хьалха хоччаш дагабовилгга дІамогадир цар.

Машара, дувзар вІаши кхетадар а цхьана ГІулакхи леладар а духха ПКПСС-он ВСРП-ен ДІахо а цхьана кхъаьргарга социалистически социал-демократически партеп, духха нах хьеш болча демократически тІема дахьларечи боламашца, машара гІулакхи халхъай кхерамалеп баьхьап цюш бехкгокхаме йолча хоччаш ергьга ца тепенешеп организацеш.

Шин партена, паччахьалкхенний халъхъан юкъерча гІулакхашка хулаш ма хиларе, дог цІена, доттагІала уйла йолаш М. С. Горбачевна Я. Кадареи юкъе хиннача кхамаьло чІоагІйр дийцача деррига дешаЙ хьакъехьа цхьа барт хилар.

М. С. Горбачева Я. Кадар хьийкар Советски Союзе ва. Из цо, баркал а аьнна, тІаййар.

(ТАСС).

ХРОНИКА

ча балха тІа водаш хиларца дувзаделна.

* * *

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указагіа Нохч-ГІалгІай АССР бахача наха бытовой гІулакхаш дара министралла хьожжаьна ДАНИЛЕЦ Валентини Митрофановичн.

Нохч-ГІалгІай АССР бахача наха бытовой гІулакхаш дара министра дехкарех муьсавалитаеп ИНУРКАЕВ Абдула Нурмагомедовичн кхыНИНУРКАЕВ Абдула Нурмагомедовичу.

Нохч-ГІалгІай АССР къахьегама йолча Паччахьалкхен комитета председателера дехкарех муЬсавалитаеп АЛМАЗОВА Любовь Давыдовна кхыча балха ІІа йодаш хиларца дувзаделна.

• *Оаха яздьачун лерагІа*

«Опыт уллуя я»

мероприятеп. Уьх шера 1-ча апреле денз райисполкома решенеГа корта боахбу маларащ дохка бокъо ДІаьлаьнна берриг. Декабрь яхача чуэнарехи универсама торгови залеп. Универсама здание чу хинна «Къаранъя» яха специализированни гІоара города бисте ДІайнъай. Ийй дохка бар ДІаиъайлад, из уч хиннача помещене хийи концертеки изделеи боаьча лаьрхІад, ШоллагІча квартале 30 процент лоздергда спиртагІа дьь маларащ дохнилга. Кирпични завода директора М. Хаутиева, ПМК-632 начальника декхаращ кхоачашдеш ба ГІишлон материалаш хьаеш. Царна юкъе я А. Ясаеви А. Дадаеви керте латта комсомольско-кагирхой ши коллектив. Цу шинне а цоайла яхь делаю, лехха хьожжаш гойт.

— Бригадни подрядагІа болх бу оаха, — йоах А. Дадаева. — Цо къаьтта хьалхоп хІараяна фу карагІдоал. Къахьегаме данна лоацара коэффициентага хьош бригада совет. ТІехьара итог ена хана дерриг терказду, болх барта хьежжа да хІараяна луш дола алаш а.

Я. ЦУЕВ.

ХЬУВКЪАМ ЛОАЦЦАЧА ХАНА ЧУЭЦАРГБА

Малгобекски района М. Горькье цІерагІча совхоза специалисташа лерхІ хІара гектара тІара вуриЙча центнерал кІезнагІа доацаш ялат чуэца, Духха кхъхьийгад кхаш леладераша цу гІулакха. Агротехнически дикагІйолча хана дІадийнад ялаташ, шиЙ хан-ханнаъка подкормка яьй, оасарах цІендаьд. ХІанз керттера дар да лоацаца хана, фийг ца бобеш, хьувкъам чуийца бовкхилга.

Хаоттам телха болх ца хуле, июнь бутт чакхбалаче-хьа ялаташ чуэца болалургба укхаза. Мел эшар кийчдаь, ялагаш кхачарга кхачаре ба кхаш леладераш, механизатораш. Ялат чуэцаш йола техника дика кийчъяьлй Р. Алероева, Н. Умарова, С. Гандалоева, Р. Даурбекова, кхычар. Балха араяла мара ца еаш я автотранспорт а.

Механизатораша, водителаша лаьрхІад кердача пятилетка хьалхарча шера хьувкъам лоацаца хана — шийтта ди далалеча чуйца банкха. ХІаране де дезар хоадам боллаш кхстадаьд. Жаткаш тІа болх бечар дийнахьа 30 гектар хьекха Іюллаьрга, комбайнаш 15 гектара тІара ялат хьекха а хьекха овердарга, ашна да тІаийца социалистически деккхаш. ХІара комбайнеро дош денад 300 гектара тІара гураха хьа ДІадийна ялат чуэца а 500 тони ялат арда а.

ЯхлкагІча июне совхозе хиннача партийни собране дийцар хьувкъам чуэцара а доакъар Іалашдара а дош. Коммунисташ керте а автташ, ворхІ сагах латта уборотно - транспортни комплекс вІашагІьеллаЙ. Оперативно кулгалдеш хургьа совхоза директор Хь. Бузуртанов начальник вопа штаб, цуи заместитель ва партКома секретарь У. Алероев, членаш — керттера агроном У. Фарриев, партКома член Л. Мамилова.

Уборочно-транспортни комплексе ялат чуийца далларца болх беш хургІа партийни группа. Но дергдолчуи план а тІоагІтьяьй партийни собране.

Наька балхацара безам совбоанкхарборлаш да отгадаь моральни а материальни а поощрени яра хьлаш. ХІара дийнахьа беча балха учет ергьа, ХІаране ма кхьаьчача мехкдаьттахошца цецваккхал дукха балхаш даьд уж участкаш тоаеш, цига хьожайр спецтехника. Гувнаш айена моттигаш ДІа а йоаташ, нийсде йиш йолча аьтта шаьрдир. Лоацца ельча, ялат ДІаде йиш хургІоалаш тоайр участкаш. ХІанз уж я 71 гектар.

ДІадахача шера иззал а дацар гІонна болча боахама аьтта. ХІаьта а тха вІашТехьдалар 86 тони хьакхий дулх даккха. Мел дукха хаоноаш нийсъеначаьрга а хІара гектара тІара 23 центнер мукх чуийбар. Берргира организационни болк общественни хьеше бир «Сунжанефть» НГДУ эксплуатационни оборудовани прокатно-ремонтни участкн слесаря И. Погорелова. ХІанз а тІехьа юртбоахама болхаш дара штатни единица ши тха, из хила йоагІаш яле а.

Откорочни дуьнит шеръ яра тІа-тІа дукхагІа планаш уьггаш тхона «Гроэнефть» объединене. Аьтта тоъаш дац, хІинз уьх сахьаьте кІезигагІа дале а 200 гектар из ош тхона е хІанз долчул кхоозда духкарІа. Сунженски РАПО-е тхона цу дайьче деш гІо дац.

ХІинз «Сунжанефть» НГДУ гІонна болча боахаме я «Нина» яха новбайн, кхо трактор кхы тайпа техника. Кхоачамболлаш аьтта ша хиларах цхьа бинза найбаш оахл.

А. БАКАЛЮК.
тха штате воаца корр.

НОВКЪОСТАЛ ЭШ

«Сунжанефть» НГДУ начальника заместителя А. В. Шерхлонова хьалхпча удлаш цхьа схема яйра соне, цунна чІоагІа уйла тІаяхийта хьежаш вар из. Тайп-тайпарча бесараша доаьгаш да яр схема, уж шоайла гаьна а гарга а дадар. ДІалаьрхІача цхьайтта дакъа дар цу тІа хиннар. Уж яр предприяте гІонна болча боахама хьахожжаь участкаш.

Царех технача шераша къаьтта хьагойтар уж фу участкаш я: Чурилов гув, Чумпалов аьли, кхыдола гувнаш аьлеш. Ялат дІаде а - доакъар даккха а хала йола уж моттигаш шоашца мехкдаьттахошца цецваккхал дукха балхаш даьд уж участкаш тоаеш, цига хьожайр спецтехника. Гувнаш айена моттигаш ДІа а йоаташ, нийсде йиш йолча аьтта шаьрдир. Лоацца ельча, ялат ДІаде йиш хургІоалаш тоайр участкаш. ХІанз уж я 71 гектар.

ДІадахача шера иззал а дацар гІонна болча боахама аьтта. ХІаьта а тха вІашТехьдалар 86 тони хьакхий дулх даккха. Мел дукха хаоноаш нийсъеначаьрга а хІара гектара тІара 23 центнер мукх чуийбар. Берргира организационни болк общественни хьеше бир «Сунжанефть» НГДУ эксплуатационни оборудовани прокатно-ремонтни участкн слесаря И. Погорелова. ХІанз а тІехьа юртбоахама болхаш дара штатни единица ши тха, из хила йоагІаш яле а.

Откорочни дуьнит шеръ яра тІа-тІа дукхагІа планаш уьггаш тхона «Гроэнефть» объединене. Аьтта тоъаш дац, хІинз уьх сахьаьте кІезигагІа дале а 200 гектар из ош тхона е хІанз долчул кхоозда духкарІа. Сунженски РАПО-е тхона цу дайьче деш гІо дац.

ХІинз «Сунжанефть» НГДУ гІонна болча боахаме я «Нина» яха новбайн, кхо трактор кхы тайпа техника. Кхоачамболлаш аьтта ша хиларах цхьа бинза найбаш оахл.

А. БАКАЛЮК.
тха штате воаца корр.

ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ ОПЫТА — ШЕРРА НИКЪ

Кердадар юкъекхувл

Доккхеи ловрхIаме декхараш да шийтталарIа пятилетка шеранна Октябрьски революцин орден лелаечу «Старогрозненфть» НГДУ коллективанна хьалханна латтараш. Вай республикерчу кхьаьнгIа йолча цу меткъаьтта дехьача предприятеташ кхоач «Грозненфть» объединенена чу мел йоаIлача поздравленеш дукхахь хьаьжжина. Цхьа коллективо ша-разделенешкарчул духларIа «Ьаьрча дошуь» дакъхара данеш.

Меткъаьтта потребителанна Дадахиннан ца кийчаьна йолча участкана кертелатт кхоьнан инженер Ю. Шамардин. Хьалхалаттача технологех бизза пайда ийбар бахьанне цо Дадлуш долча дерригача меткъаьтта 97 процент дар дикала лакхерча категорех да.

Меткъаьтта доалла ворхI моттиг и пеха пайда эшар. Уж а Хьан-Корт, Северо-Минераьлни, Андреевски, Минераьлни, Старогрозненски, оларашI. Цу масс а йолча моттигашка фонтанни хьисане доаккх «Ьаьрча дошуь».

Лаьттан тIоаналшара духкаIа меткъаьтта хьаьжкара тайп-тайпарча унстворителех шера пайда эцаIаех духхьал 1985 шера 480 тонн планнал соагIа меткъаьтта Хьаьта из толам боаккхача къаьстта доккха дакъа юкъедаьхьар меткъаьтта доаххача цхьоалагIех цехо.

Из пех (меткъаьтта промысеш) КПСС ХХVII съезда цIе лелаеш я. «Грозненфть» объединене къаьнгIачарех наI я. Шиъ къаьстгага трединцешна дукхъаха хана дена цIи хеза я цун коллективанна. Социалистически яхье доккхи тоханан дахарех 1968 шера нухъалгIча меткъаьтта промыслана «Коммунистически къаьстгага колектив» яха сий дола цIи ciпара цунна управленне эттара хьалхарчарна. Цу пIера сий лаьхх доаттадеш хьа е йоаIла. Меткъаьтта промыслана дерригача меткъаьтта 97 процент дар дикала лакхерча категорех да.

Меткъаьтта доалла ворхI моттиг и пеха пайда эшар. Уж а Хьан-Корт, Северо-Минераьлни, Андреевски, Минераьлни, Старогрозненски, оларашI. Цу масс а йолча моттигашка фонтанни хьисане доаккх «Ьаьрча дошуь».

Лаьттан тIоаналшара духкаIа меткъаьтта хьаьжкара тайп-тайпарча унстворителех шера пайда эцаIаех духхьал 1985 шера 480 тонн планнал соагIа меткъаьтта Хьаьта из толам боаккхача къаьстта доккха дакъа юкъедаьхьар меткъаьтта доаххача цхьоалагIех цехо.

Кердача техникаи технологехи бизза пайда ийбеш бу болх промыслобикаша. Ишшта уж тIехьаьрча хана лаьттан ИЦилларг оборудованни коррозех лорараш скважинашта обработка ю ингибатор салача растворанца.

Производства эффективность хьаданза дакълелга лерхI иэй балха тIа керттера лостам цеха коллективно. Хьаьта из гIуларх техническ ларалашкеи практическ лаьхха говзанн опыт йолчу «Шельф-Э» яха сий дола цIи еларг цунна управленне эттара хьалхарчарна. Цу пIера сий лаьхх доаттадеш хьа е йоаIла.

Вай лоалахой болча

ДИЦЛУРГДОАЦА ВIАШАГIКХЕТАРАШ

Дукха ха я Дагестанерча Новолакски района комсомольцашн нагирхошн Ножчi-ГIалгIайн АССР Новкай-Юртовски районе бахача шоай нийсархошца доттагIаз тесса. Наст-каста хьоаналгIа яхе чуо цар делегацин. Вiашагiкхетараш дицлуш лоаца хана хьагiйча нахен мехкарашен опыт дIа-кIа эпар болх бу, художественни самодеятельность оттараш тайп-тайпара спортивни яхьашн чакхйах.

Хlанз а бахьхабар нонайюртовщан новолакщан болча, Доттагiнй вiашагiкхийтар Рамзин яхача юрта, эзашех баьшаен хозбаьна баь тIа.

Хьаьшгий тIайIпар иллешца зизашна, халхарашца. Дег чу дуташ лоца деша ахьар Новолакски райисполкома председателя Х. Абдуллаевас, Советски Союза Турдалхочо Э. Джумагулова, къаьхьегама ветерана, Ленина орден лелаеча К. Балаева, Дагестански хьехархой институтера педагогика кафедра заведующе З. Гасанова.

Хьахоь дурма, бен пандар, дагтаьра етт фата. ДIадолалу вайнаьха а моттиге ча кхамнй а халхараш. Вiал боаккаш ба кагIрхой а вiайбенна кьоаной а. Доккха лоцца концерт оттаду Галатинскин Мискетскнскин школашкарча художественни самодеятельноста артисташа.

Гулбенчаварна юкъе ба Дагестана поэташ А. Дагаеван, Э. Айдемиров, Р. Мамагомелов. Массанс деташ уранотташеи ек цар стихаш, советски наьха доттагIай, ираз, ваханера безам буьшаш я уж. Тlаьхьа йоккха спортивни программа хул.

Вiашагiкхеташ мо, мерза дIа-хьа нъаст доттагIай, кастти Ножч-ГIалгIайчен лаьтта хоза вiашагiкхетарболаш.

ВЫСТАВКА

Дагестанскин АССР художникний Союза зале каст-каста то йиш я пежарашца йолча республикай художникний, скульпторий выставкаш. Уьш тIехьхарча хана махачкалинапшта яIзай Грузе, Черсий-Балкхарой АССР, Горьковски области искусство. Хlанз зале гойташ да Ножч-ГIалгIайчен художникний балхан. Керда выставка хьаеллаш къаьнаьл дакъа ДАССР художникний Союза правленин председателя Х. Курбанова болгалдыкхкар, къаьхьегамхошта эстетически хьетам бар мозалле юкъара тIулгаш долга. Из де пожкъоцтал дергда творчески болхлошца шоайла лоаттадеча бувзамаша.

Выставка тайп-тайпара тематика йоьаш я. Вiарг тIаотташ да Б. Мордвинова дилла СССР халкъа артиста, Социалистически Хьаьжкъама Турвалхочун, цIи хезача халхархочун М. Эсамбаева портрет. Шерра гойт тIема тематика. Экспонаташа юкъа да Нурадилов Хамзашн портрет.

Гулбенначарна дезаделар М. Полонкоева «Лоамашкара хьоалчаIа», «Доттагlан дайдолалучу яха сурташ». Хьакхаза хоза Iалам, лоамашка бахача наьха дог-уйла къоаргга хьаьжк автором.

Бокхха идейно - политически, нравственни, патриотически хьетам луш да выставкерча кхыдола сурташ а.

«Дагестанская правда»

ПАТРИОТАШ КХЕБЕШ

ВЛКСМ Ножч - ГIалгIай обкома а ДОСААФ обкома а хьехарча Грозне хилар КъулбаседIа - Хlирий АССР делегаци. Цун юкъе бар ВЛКСМ КъулбаседIа-Хlирий обкома секретарь Ч. Зазиев, Орджоникидзеран ветеранний совета председатель С. Г. Калицов, ДОСААФ обкома председатель Ю. К. Заиров, Цlечча Седлъа орденсинна запаса йIухо, СОГУ студент Р. Сидаков.

Делегаци хилар Старопромысловски район е - ВЛКСМ а ДОСААФ а организмашкв. Вежарашца йолча республике тIема-патриотически болх мишта лаьт хьежаьв: запаса яIзинача йIухой слете даньа йIлыар, Грозне йIлыча Дагестана, Черсий - Балкхарой, КъулбаседIа тIаьхьа округа делегацина вiашагiкхийтар.

«Социалистическая Чечня».

ХОЗАДАР ДОВЗАШ

Кхоалгlа шу да Нальчик ке берий фабрикамоьи хьежала. Цун декхар — эламига долча хана денз бераш музыка еза, на кхетае Iомадар.

Уьш деношка кхоначу агропромышленни концерт оттадар. Берий оркестра кулгалдеш вар РСФСР заслуженни артист В. Темирханов. Залегулбенначар ладийIар Ж. Бизе, П. Чайковскис, А. Морозова оперни а симфонически а произведенешка.

— Музыка санна сага дета тоам бен цы хьаьа дац, — аьлар Б. Темерзановас. — Тахан хиннача концерто шьарш хьаьехкар из. Дlахо йолача хана ихы а хьинарга болх бе хьонкарга тхо.

«Набердные — Балкарская правда».

ДИКАЧА НАХАХ

КЪАЛУШ ВОАЦА ВЕТЕРАН

Хlанз бокъонца дагадаттlац Георгий Николаевичца ше зIамига волча хана лаьттаттIара ганнаш йорайирга сатувсаш хиннавий, банъда, ше къаьхьега волаелларна 50 шу совгIа йолча юкъе уж лехаш хьа-м венав из.

Сона хьадхаппа уллг ветерана профсоюзни билет. Цу документа 50 шу дайнад. Кавказа мехиалъстапромышлай болхлой профессиональни союз 1936 — гIаина деш боаьув да цу тIа. Ше дуйен чу ваханн даьккхача 69 шеран 50 шу халлъа долча гIулакха дIаденнад Зазуля Георгий Николаевича.

Цунах лаьца ва яздичка банъаьха хеташ бар «Сунжанефть» НГДУ мехIадьттахой, банъаь, из сатем боаца сагIлиха атта дацар. Хlана аьлча, Георгий Николаевич тахан а къаьхьегаш ва.

Г. Зазуля — Октябрь хан-нара саг ва. Из ваьй 1917 шера Петропавловски яхача станице. Цун да ашшкарьхар хиннав. 1933 шера ворхI класс аьккхачуа тIехьаьга Старопромысловски района цу хана горнопромышленни совлача учийиде деша отт Георгий. Из йистьаьккхача 1936 шера дено дIайолалу цун къаьхьегама биографи. Цхьаьгахьда, цу хана чоагIа геофизинаш эпши хиларца тIа шера мехIадьттахочун болх баьчул тIехьаьга из геофизинний курсашца дена отт. Уж нурсаш яхта «Грозгеофть» объединенена чуйоагIаш хиннача электрометристически конторе болх бе воалелу. Ишшта оалар тIом хьаьеллаш хиннача геофизически партех.

Тlом болабеннача хьалхара деношке денз фронте вахийгар дехаш военкоматера лаьа а. Винтора йистьаьнкгай грозненски мехIадьтта техникум. Александра институт. Дацца дика болх беш ха яьккхачуа тIехьаьга Сибгареча мехIадьтта доалла моттиг а нораяь хIанз уж Уренгое бе.

— Александр школе деша вагIаьна хана математик хила безам болаш вар, — яхаш дагадуьи Георгий Николаевича. — Хlаьта цо документаш мехIадьтта институте дIачуделар, тхо-м цецIаьпина дар цIъаьрга. Бакъда, дерго хержа ниьъ бочагIа хийтар воа.

Сона хьалхашка уллг ветерана къаьхьегама ишшка. 1972 шера денне дахав Георгий Николаевич, хIаьта 1960 шерага кхаччалца денне волалше геофизине къаьхьегаш хиннаь. 44 шу дIаденнад цо дуйна безаш керкача белхаш. Тlаккха цу шерре а ноябрь бетта Малгобекски бурув тохара балхий управление транспортин отделе диспетчерашца вода.

Сунжиенски районера Карабулак яхача болхлой поселка малхбален оагIув эрсаш я дуккхаза вiашгIйра дIь цIеношгдагIача моттигаш. Цкъан хана йьсса ярг илла моттиг я из. Хlанз йовзарбоацаш зуьпаенаш, хоза цIеношгу, дика теха латта сомий бешамаш. МехIадьттахой багIа оагIув оал цунах. Дуккхаг1ча даькъе укхаза бахарш цунах ше пенсе вахха1ача геофизически партех пачхьалкн волаш хьаьеиб из. Дуьхьа да бурув тохача геофизически тийна. МехIадьтта мел кIоарга доал, цун дукхал-кIеиигал ха йиш яц геофизинний тIоьга мерз.

...Сиха дIайода ха. Буруьдеттача хувцалу поохала тIехьа поахал. Хlанз мехIадьттахой хиннаб Зазуляй шин воаца.

Цlеча Седъка шин ордена, «За отвагу» яхачеи кхыйолчен медалиша дика тешап ду фронтовика денала, iзноначала.

1946 шера эскарера цIаийра къаьхьега волаелар Георгий Николаевич. Юха а дIахкал-кIеиигал ха йиш яц геофизине балха пахар из. 1947 шера дена ше пенсе вахха1ача геофизически партех пачхьалкн волаш хьаьеиб из. Дуьхьа да бурув тохача геофизически тийна. МехIадьтта мел кIоарга, доал, цун дукхал-кIеиигал ха йиш яц геофизинний тIоьга мерз.

...Сиха дIайода ха. Буруьдеттача хувцалу поохала тIехьа поахал. Хlанз мехIадьттахой хиннаб Зазуляй шин воаца.

Ножч - ГIалгIай шекар доаккхача заводе бIашш болхлой ба хьалхашка латта деханера цIена кхоачаш а деш, баппха-дика производственникаш доархIаш. Царех цаI я Исимбиева Хьаврат. Цкъайтта шу дихад гаин яхье хьалха а латташ, шо ухказа болх бу. Молдагlа шийна тIадилла гIулакх цIепеи ший ханнахьи кхоачашду цо. Шийна балха тIа карагIдаьнар, ший опыт дог раьза долаш болхлошта дIайовзийт цо. Ишшта йолча Исимбиева Хьаврат болхлоша а предприяте кулгалхоша а чоагIа доархIани сийдеин я.

СУРТА ТIА: болхло Хь. Исимбиева.

З. АМЛИЕВА сурт.

СПЕЦИАЛИСТА ХЬЕХАМАШ

КХЕРАМЕ ЛАЗАР

Сибирски язва сиха даржаш дола лазар да. Хьайбашта меттел, паха а кхераме а. Из из. Дукхагlча дьакъе лазар аьлхий хьоп. Из хьоду лаьттан тIарча тIаьхьа хулача антракс дагава спорообразующни микро-бацилло. Доахана дIа-кхоа доал, дукхагlча дьакъе, цу лазарах дайна хьайбаш лаьдача дьагIенашкара. микробаш летача доаккъаргара, молача хигара, оврашт еттача хIамашкара (горий, мозий-жигалкаш, зIамига мозилгаш), кхача наьхьашна гIолли. Из лазар доаркаде тарлу дулх дуьча оалхазаршш а оакхараш а.

Цамогашп дукха хьайба организма чура араьвина сибирски язва микробаш хьакхул, дукхха шерашп а доахан да йоьш лаьттан тIерча тIаца, кхоча, хьайбаш лаьттан моттигашка яха тарлуш йола спораш. Хьайбай организма цIе ихьалъчча царех кхоа а сибирски язва микробаш хьакхул.

Доха а ца деш алийтача деннача бежана чу 3—4 дийнахьа йоь микробаш. Цудухьа сибирски язва дIа-ца дарвийтара, цунах денна бежан доха а ца деш ше болчча бесса лаьттах долла, е доагаг деш.

Сибирски язвах эггара аттагIа цамогаш хул доахан, жа, говраш.

Лазара инкубационни (гуча чи йолаш йолга) юкъ 3—5 денгара 14 денга кхоач. Хьайбаша цхьатарра лац сибирски язва. Цун клиническин формаш тайп-тайпара хул. Дукхагlча - дьакъе лазар сиха чакхдоал. массесни сахьатагара денз 4—5 денга кхаччалца йолча юкъа. Геттара сиха формах цамогаш хинна бежан тIаьхьожача хоалуш хIама а доаннаш, сих-сиха садаха долалу, хьувзаш го боаь. згаду. Делча цу саьхьте лесе бежан, сиха таласа долалу. Йiалла йиш яц сибирски язвах денна хиа мер аьнна хеташ дола бежан а доаде. Ишшта дайнаьча доаханна хIорни яIар тIаьрца е кхыча дезинфицирующие средстваца обработка е могалу Денна бежан къайладаккха деза мозийн жIалеши тIаьхьоачардоацаш. Хlаьта ветеринарни болхлоша хьекачуул тIехьаьга доагаде а деза.

Цамогаш хинна доахан лаьттача а дайнаул тIехьаьга уж даьдача а моттигашка лиина дезинфеце е еза. Цамогаш хиннача хьайбай цIий, тIа тIалета бохкка мах боаца хIамашп, дуьш лаца доанъар, царна даь хиннача йIалъьарцар, кхо доагаде деза.

Ветеринарни балхахоша де доагIаш дола гIулакхаи а дьь арадалийта бокъо йлалца, доаккаде арадаха ййш яц цамогаш хинна дайначча хьайбашца хинна царца лиина хьайбашп.

Вай республика территорех дийнача, ала деза. вайна новкъа деле а, из тахханалца цу инфенце даьхье тешаме йоаргаца кхоьке хилар. Доахан, жа, говраш сибирски язвах цамогаш хулаш хIара шера нийслу: Надтеречни, Урус-Мартановски, Веденски. Сунженски, Шалинскн районаш санна йолча моттигашка. Сибирски язвах ухх шера май бетта а делар Галашка шн бекан. Уж юрта бахача наьха дар. Хьайбаш цамогаш хилара а довра а бахьанаш тохкаш гучадьалар, дайнаьрш сибирски язвана духьала молхаш ца тохаш дисараш хиннилгга. Цудухьа шоай доалахьа жа, гальярий, доахан, говраш йолаш болчча балача да шо-шоай хьайбашта хаппахьа сибирски язвана духьала маьхий тохийтар. Цу тайпара профилактика еш шер-шера маьхий летт ветеринарни болхлоша хьайбашта еррагача колхозашка, совхозашка, балача наьха бохамашка. Вай республика хьалхашка плановни вакцинаци яра дикагIа йола ха я бIаьстий яа йолаенна хан гуйреи. Цхьаьгахьда, маьхий мичча хана а деттийт — бекан нийса е ший доалахьарча Iаскига яхо бутт бахьана моттиг нийсьелча. Вiалла а йиш йолаш дан хьакхаза ца доалаш урс хьекхача хьайба дулх общественни ихачан предприяте даIаучорадн цун дул наха дуадари, лаборатере анвлиз яиза а ветеринарни лора тешал доацаш а из дале.

Хьайбаш леладеча фермай болхлошеп шоай доалахьа хьайбаш долча нахен данза дарздоаца хIама да хьайба цамогаш хулланне а ветеринарни специалиста из гойтар. Лор а ца хьожийтаи доаде йиш яц хьайбаш. Цо гIо дерда нах сибирски язвах цамогаш ца хилийтара.

Б. ДИКАЕВ, НГIАССР НИИВС вих-кхатIвола Iилман болхло, ветеринарни Iилмай кандидат.

Дозвол тIехьара

БОЛГАРИ. Столични «Пролетарий» яха трикотажни комбинат уьш шера динагIйарна юкъе я. Из де автотуп бабнаб керда, эргальяна техника юкъейолаеллара, продукце дикал лаккъара проблема творчески изкъачъярах. Лоаццача юкъе тахна а техка юкъейолаелый стимулировани яра а бабча балха алапи далара а хIанз лелаеш йола керда система, технологически процессаш эргальха товара дукха гIулаккаш даьл.

СУРТА ТIА: барахьаш тегача цехе.

Уьхаза болх беш йолча Стоянова Павла бригада аракеца продукцин дикала Знак гIалагIаш а.

БТА—ТАСС сурт.

Дуне цхьан кIиранIа

МАЬРША КОСМОС БАХЬАН ДОЛАШ

Нью-Йорке хьайийлай машара гIулакхашта космически аренах пайда эцара йолча ООН Комитета арглнара сесси. Космосе герзаш Iоаделга юхоаэар, космически дре машара гIулакха кареразара бола ООН лоархIам — уж дешаш хадданза ший теркама юкъъмоттIге лоаттаду ООН предстаеительни органо. «Космоса милитаризаци ёлга ца дайтар духхьал машара гIулакха цунах пайда эцари — юхо эзарлагIа шераш хьатIахоачача хана адамленс де лерхIараша юкъе кёрттерда-рех цаI да», — белгалдаьккхад ООН Генеральни Асамблеи юбилейни, 40-ча сессе Комитето ыьха заявлене тIа.

Сесс ший болх дIахьу космосера тIалаттача унзарча ихарамах адамле кIIалхаръяккхара ниьъ белгалбаьча советски араьхьара политика инициативаша дуйеи халкъашта юкъерча общественноста кIоарга воздействи ёча хьалашка. Советски Союз хьадаа лерларIа а тIехьа йола цун доош ядерни Iозвжаша дуташ долча «седкъашкарча тIемашта» кийчо елга соцедарн цунна «седкъашкарча машара» альтернатива духьалътатарн — эффективно а корта болаш а юсастадар, вешта аьлча ерригача паччахьалхенаша цхьана низаш оарцагIаьхьа машара гIулакхашта космос кораерзаяр. Уж принципиаля КПСС XXVII съедо кийчьлча дунен халимша-та юкъерча кхерамалеп программа дарде латтараш.

Цхьабакъда США а НАТО гIоллара цар цкъаболча союзникаш а духьала да космоса милитаризаци ца яьлтара дола хьадда гIулакхашкандхара. США коорресе ювшийта дIачуеннай хьатIадоагIача финансови шера Пентагоно е лерхIача тIема расходий проект. Рейгана администраце дех боврамашца диллача цIаккха ца хиначча тайпара духха ачча — 320 миллиард доллар. Уж IаIьаьчате духха средствап дIаккхйта лерхI эггара хьалха космоса милитаризаци яра хуьлие программаи сихха ихоачаиIыяра.

Кlайча цIено Iотткъам бу НАТО мехиашта «Вашингтона космически колесинана» уж тIехьадувза гIертташ. Малхбузенеиропейски союза Ассамблеи (ЗЕА) — цхьадола натовски мехиаш юкъедоагIаш йолча тIемаполитически группировка Парижа хиннача сесси шоай союзникашнара США-с хьадийзад «седкъашкарча тIемашта» ийчо яра йолча американски программах Iаламат тема дIаккхетар.

Вашингтоно леладеча гIулакхашта критика ю США чу санна цун доаложел яраьха а. «Вашингтон пост» яхача газето йодур, «седкъашкарча тIемий» программа чакхъяккхаро «Iдерни тIемахерам айбергба» яхап. Космоса милитаризаци яра дуьхьала ва американски конгрессмен Р. Дел-ламс, кхыболча США политически общественни деятелаш. Хlаьта японски Iилманхой совета Генеральни секретара М. Китамура аьнцIенанас Фомико Асина «Майнити» яхача газета редакце. Тхо эгIаздаоца да халкъа хетар теркал ца деш йолча ЛДП правительства политикана». Ахап таргга бола японски харжархой, общественна фу кет хьоиаш дьа ча хаттараша дера тешалах, раьза бац е хьашт долаш бац хурдолча хоржамашца.

Могаргдий Накасоно правительстьана ший зуламе уйлап чакхъяка е оппозицина дагIаьча лерргIа хIама тохаи. Цу хаттара доля жоп б июле хоша хургда.

МАЛАВ АНТИСИРИЙСКИ КАМПАНИ ХЬАЛХЬЕЕР?

ТIехьарча хана малхбузен газетий оагIоиг тIа дуяха ваду Гаргарча Малхбоале керда тIом хьа тарлуш хилара хьакъъеьа дувцаш. Хlанз духьаргIа ювцар Сири я. Массови информаце американски средствай я уж хаза эггара хьалхарча мигIаре латтаран. «Вашингтон пост» яхача газето хьахьоих Сирей Израилен тIема низий сравнительни таблицаш, ЮПИ агентстеа хьалхеду Бекаа яхача ливански тIоже гIолла сирийски бIу латт яхаш дувца хабарш, хIаьта «Ньюсуик» яхача журнало американскн тIема немаша йоккхий топаш чуетта тарлуш САР Средиземни форда йIстошка де лерхIача гIулакхий кхьметтет анализ а ю. Уж деррита «хабараш» дарадоах террорнам хьалловдеш, хаш Дамаска бехк бе гIертача хьале.

Юхьиг йоьаш я. Кепайсаои тIа дIайолаьь англисирийски кампани башха эрсаш йоаиаш духа ха йоаццаш Ливе кулгалхошта духьала йоаркъаьь, американски аиларде разобщинний хьасле Триполеи Бенгазеи бомбаш чуеттара общественни мнеии кийчье лаьрхIа хиннача тапаре я. «Неогробализма доктрина болх беш я» — ишта лсархI ца тайпара акци «Юмените» яхача французски газето.

Баьъда хIанз американски «терроризмана духьалара хьоварашкоша» кIезиг-дукха чийай шоай приемаш. Сиреча духьаларча тIема США юкъе гIертлара ца мехиа низагIа еш йолча воздейстие шоллагIа этап санна да. США «стратегически партнера» — Израиля эспар кийча да эггара хьалхара гIа бакхха.

Хlанз сирийски довзонаш тIара проявкаеш кхьаьчай, вовзаш волча израильски общественни деятела, профессора Исраэль Шахака «Куотерли оф Американ-араб аффирс» яхача вашингтонски журнала ённачча интервью тIа ма аллара, керда тIом ца хуьлаи бусарбеаз яха вывод е езача. Израиля кулгалхой сионистски амбицеа, вазнал Шахака, хьалхадоах царна шоай гергаццара нанаш «Iоагlдеш болча молагIча Iарбий мехка дуьхьа тIом хьоабаина гергара бацбар яхаш. хIаьта Тель-Авиве дувцар агрееси хила тарьлаш я доацаш из маца дIаболаеш еза яхаш да.

Американо - израильс к и атакаиа йола объект санна Сири хьаьхоастагр цхьа бахьаи доацаш дац. Из мохх хIанз тух сахьате империализман сионизман диитат Гаргарча Малхбоале оттаяра духьал латтача мехий авангарде болаш хьаьбаIаш ба Iарбаита наччьехача израильскоа агрессорашцарча капитулягтски сепаратизм сленай хьаьхьеара САР кулгалхой чоагIа а лерргIара а позиди Дамаскана духьаларча тIема-политически шантажа планаш кийчьеш йолча Вашингтонеи Тель-Авивеи корзагIоахаш я.

В. МАТЯШ, В. КУЧКО, М. КРУТИХИН. (ТАСС).

КАЛЕЙДОСКОП

ОРГАНИЧЕСКИЙ ОТХОДЕХ ДОАККХА МЕХIАДЬТТА

Англинскн тохкамхоша кararIайьнаьад мехIадьтта данкхе, 1979 шера Iилман техникан органическн отходех манчестерски институт йолаелар мехIадьтта данкха городской отходаш чакхйоахаи тохкамаш де. Болх беча ина тохкамхоша духхагIа терпам тIабахийтар духхагIа дог доахиаге йола материал хиларах тарра органически биомассана. Геттара йоккха температурен давлении йолча, чоагIа чоалаиеча намера чу цаэ хьакулийтг биомассах мехIадьтта хьаьхургдела геотермически Iьал. Iадена хьаде из хIама хьакъа 20-негара 100 миллион шерага кхаччалца йолча юкъе. Хlанз мехIадьтта хьахидара ха ворхI минутага ихоачаи доацъяьй.

Цу гIулакха эггара дикагIа да ча. Iиламаи хоша яхачоагIа, цхьаи тоннах 455 литр мехIадьтта дола. Цу тайпара дьакхха мехIадьтта, масала, Северни форда да чура дьакхкачуи кIезигагIа калорийность йолаш да, банъда, цIенагIа да, массарел ду-кхагIа фо бIеждеи. «мистъа» догIа хулийташ дола сайгали азота кIезигга доаллаш а да.

(Лондон пресс сервис—АПН).

ИНСУЛЬТ ЯХА ЛАЗАР ХИННАРАШ? — БУРГАЦАХ ЛОВЗА

Инсульт яха лазар хиннаршта, иерта хьоа цIенхаштта лоабаршта е Парижноса да лазар хиннарашта дарба дара йоккха гIойле хургьа бургацах ловзе, йоаХ Довид Ле, Эдинбургски физиолога. Цхьадолча дьакъе из дошлс лелара гIо деш йолча информаци иертахьаьх чакхъяка телха хиларца.

Д. Ле яьта эксперимента юкъе даньа лоацаш хилар инсульт-ихларах хиина дегIа аьрда оагIув бувлабеина вин пациент. Шоашта хьатIахоачаи бургац шиина кулгIеца хьалаца е аьрдига кулгIеца юкъерзе аьиналаи дарга. Мишта хул хьама из де дезаш бар уж уьлача бургацаша а. Бургац йохийтача хана царех хIараие дегIа маьженан сихагIеи инфаркгеи хьувш яр. Хетаргахь, дегI ишгта калай далара царна новкъостал дора визуальни информаце — йодаш йола бургац бIаргагуш хиларо.

Доктора Лена хетачоагIа. иу упражненеех, хIаьта ишгта крикета аттача хьанхара формах терапена пайдане метод хила мег.

(Лондон пресс сервис—АПН).

ЭСТОНСКИ ССР. Талiннера мебела ЦIаргIа чакхьынча оптом ярмарка экспонатийн хьокхо оттавьр эстонски мебельни предприятеша унх шера архаеларгIола перспективни продукти. Хlанара формаш, кера, хьалхарчарбир чIаларIа а хозаргIа а хилар, тIехьнаж, лакаш, басараш, дуккхача хана талхаргIойанан кIабдача мебела тIатека пIала — хьыстана ша вай мехкарча тайп-тайпарча городашкара торговни организацеи вакалий теркам тIаззар. Стенгерна мебель дIайохийтаргьи Москверча, Ленинградерча, Казанерча, Мурманскерча, Курскерча, Псковерча эцарххотта, Ярмарке 108 миллион сома маьха договорашттадар.

СУРТА ТIА: «Стандард» яхача Таллински Iилма-производственни мебельни объединене йохьанчIойла предприятини мебела образецаш.

Э. ТАРКПЕА сурт. ТАСС фотохроника.

Суда залера

ШИ ДИ ХЬАЛХА

«Баку — Симферополь» яха пассажирни поезд Грознера ара а яьнна, Назрань йолчехьа дIалестер. Назрановски района чурча IIIIаьхкий отдела болхло Парчиев Ибрахlима Ахьмад хlара ватона чу а тамбур чу а бларг лоьхдан чакхьалар. Дукха хийтар массанаьа сатем болаш.

Самашки яхача станце поезд сецача, вагона лагIаш тIа а этта, дIа-хьа хьожар пI болгIа. Нах ихьабIарш юбурбуьлар а вожаш тIаховшаш а бар. Поезд дIайолаелча, тамбур чу дIэятта латташ цхьа юнъ а яьхха, шиЙ мотт тIе юхьахар из.

Массехк тIа мара бисабацар тIанд долчча дIакхача, поезд цIаьхха чIоарIа тормоз а теха, сецача. ТIехьаьнстон-стонаш натехалгIа кхетадир Ахьмада. Дика да-хьсага хатар хиннадеро яха уйла ессар цун дог чу. Мастехк хьожаш мара яьнначар из юха тамбур чу кхоьчача хана. ХIанз ухаза ши зIамсаг бар. Йийла латтача лоалаларча загона яьIехьа хьажара а кхежан. Даггара царга лувш яр проводница. Цо лувцачох Парчиена кхетадир поезд социальни пирех цаI волга. Шо малаш да, оаш фу леладу хатта кхоабанзар из. Милицейски гIирс тIабухка саг бIаргаваIга, сихха ниI хьа а вийала, тамбур чура арадилйахар кагий нах.

Дего хьаьлар Ахьмадага уж фу нах ба. ТIехьнаха дегде в, бахьан доаган стонкхаьнах натохар а зудам да. ЛагIаш тIара Iожккаше, баййдахьрех цаI хьалъалар цо. ЗIамсаг каравелла гIертар, хIанза из де ахьтув на бальча, бIеха яппарап а ен, новкъостара кхайка волавелар из. Парчиена кхч хьерш шарш хьа а лвалар, ахьмад-мел ба, дIаозайнр ,зIамсаго. Цу хинна цун новкъост а хоханхьар.

Хьарцвална саг соцавеш закон пийша луш Волча бонъонал тIех ца вала гIертар Ахьмад. Ахкар дъар сел локкха зулам а дац пIдутуьа лоьхьала йоI а, дегIалбаьнка, лата тоаргхлагIбагIчх ереш, йоахар цун сайкетамо. Цу тайпара гIулакхаш тIехIга пийсенналаш Ахьмада вахар вахара, мацIге балха вахача хаьна дена.

IIхьабаьнъа, вIалла дага а доаладан, лаьна бе воалача зIамсаго шоазза батах корта техар цунна. Цо дъар бIаргадайча шоллагIар а майрачвар. Дов пхе-ткх минута лаьттар.

Дукха ха яладе зуламхой милицие отделене бар. Цига экспертиза яьккхача гучадьлар уж менга болгIа. Шоай бонъонна йола цIераш яха а тигIар пар. Вахьла, цох пайда хиланнар служебни денкар ткоачашдеш йолча Парчиена Ахьмадах летташ цIаьхнахъа бола да беш, йовсарбаьнна дела Кубеев, Мондек Исмаилов Сайд-Ахмед бар.

«Лаьнге яздаьр хилар 1985 шера. 7 декабре. Этгара хьалхара слелователа , лотIъам эпIча хана зулам хоам пиначар пеша чу-хьажар менга хилар бахьан долаш вийсалларах, шраш IалIамате чIоагIа дехкебаьнне хиларах. ЦаI шоллагIгIчул хьалхаяла пIдутуьа шоцех яъхетам бар дехар шар, дIаха йолача хана цу тайпара. ХIама хурдан яхни дувташ а телар. IIхьабаьлга. Ъ ча декабре минчаьха хиннад шо аьнна хаттар дича, бехар уж, корзатIбалар.

Фу дар ши ди хьалха хинна? «Ростов—Баку» яхача трасса тIа йоаллача «Салам» яхача кафе ницебалар Кубеевн Исмаилан. Цига кет а яь, арабаьнача «Iканташта» машинаца хохкабала а фо кхетийта а дагадехар. Атта де Ницй йолаш хIара дар из. Цига хийтар массанаьа транспорт хилча, Амма, из яцар. Цу хьажа кафена хьалхазина АТА 34-67 яха номераш йола «Жигулн» сецар. Из лоаладаш шар цIаьхха нана цаморгхинна аьнна хоам кхаьча ча Тамбоерга Баку вода Iалин Мараф Салмане-оглы.

Гьанара воагIача хьашца къамаьл де тIавахар Исмаилов. Шоферна уллувра ниI хьа а бIайла, чухьара из. Цу ханна цун новкъост Кубеев а хьатIавера. Чоагlа дехар дир цар, Алиевна Ачхой-Мартановски перестеке цоаг1а Бабутайкар, Авина. Из де вIаштIехьа даьна ахьча, баха-лела хьоган, хIанза хьалха бойначарех фальгIан дуьна болабелар. Цар маьр-ойлы цу сахьате «рацза» хилар.

Шоашт аьнначу дIакхаьчача машина тIара Iобала сихлуш бацар Кубеевн Исмаилов. Сальмашка баха дагадехар царна. Алиев цу гIулакха рацза па хинча. Кубеев урс дьяхкар. Шофер ше ваьгIача Iо а хайта, «Жигуле» ко лаьцар Исмаилова. Цуьа - ши инспектор дIаоа яьлча. Алиеварга 450 сом чудоалла бохча а документан а хьадьаьр загIонашкахьа. Цул тIехьагIа Гроznый. Цига лаьттар Исмаилова «Жигулн». Ваьнда, цига а дукха ха яккханзар. Цар лийха мехкарий цIагIа ницебалан зар. Дукха ха йолаш Сунженски районе бар уж. Ухаза а ъттув баланзар. тIехьара остановка йир Орджоникидзевская хьала станица машинашкахьа вокзале. Шоаш Iоболдача ханг. машина чу латта «Соната-211» яха магнитофон а хьайнбар зулам-хоаш, Iьадаза литрье вуьрзна аьнна Алиевна кхерам а тессар.

«Хlанз суда гIианда тIа яхьачача бонъонна хуьна бенна» уж. Лолар портош Iоуу а дехка вагIа шакхе а. Сунженски района хлIнъа суда зале гулбенаршта гонама а дегIда а кет гIулакха ше ма дарра гуча па далийта а бекх «Iезнгбе а гIертар нав буьзна ошаш. Царга хьалхара магнитофон а Алиев ше цIе бартгIа ахьарна сонгIата еннай. Ахча а ухьалург лалыхзад. Хlаьта Парчиена хинна дов-м инн нецига маьха а дац. Массага хул новкъа.

Къаьстта уйла ййташ да Кубеева вахар. Зlамига болгIа хана дена. харцхьа лелаш хьавоагIа из. Цун нийсаркхой экзаре гIулакх деш бIоча хана. из набахтех ко-рах арахьежаш хинна. Паза сайна деша, вахьа болх бе лайнадан цхьна. Сийрдачара бавлеча вальна саг сана, вахара хоаш да гуш. дьяначаьга из. Халюъ аьнначу тайпара. из на. Халюъ аьнначу тайпара, из на «воачаче хилва а эрдоевгаш. вар воккхий хьлар бахьан долаш вийсалларах, шраш IалIамате чIоагIа дехкебаьнне хиларах. ЦаI шоллагIгIчул хьалхаяла пIдутуьа шоцех яъхетам бар дехар шар, дIаха йолача хана цу тайпара. ХIама хурдан яхни дувташ а телар. IIхьабаьлга. Ъ ча декабре минчаьха хиннад шо аьнна хаттар дича, бехар уж, корзатIбалар.

ДЕША ДУВЛА ТХО ДОЛЧА

ХIара шера керда кагирхой гоагIа академика М. Д. Миллионщикова цIерагIча Грозненски машинаша институте деша.

Инженераш - электрикаш чIоагIа эшаш хиларца дувзаденна, институте 1976-ча шера духхьашца хьайнйлар этгара хьоаначIагIа цIераш производственни процессаца электрификацин автоматизации ярх факультет.

Механдарта институте дийнахьа деданаш болхарна шера 500 беш е факультеташ я тха: механдарта-производственни, механдарта-технологически, геолого - разведочни, механдарта-механический, гIишлошъяра.

Институте эгIара цIаьнлгIачех я механдарта-производственни, механдарта-технологически факультеташ. Цу факультеташца эцарахец инженераш-механдартахой.

1940-ча шера денз болх беш я геолого - разведочни факультет. Цига хIанз IоI-маю керда дисциплинаш, масала, тохама геофизика - лоьхьта тахнара хьакъежа доала IIама. Цо ло ду механдарта лохаш лаьттан тIоаяш тахна.

Механдарта - химиче с ки факультет институте эгIара къанхгIачарех я. Цига нийса факультеташца инженераш.

Инженер - механик — из конструктор, монтажник, тохинмхо ва, цо данхIоанц кердга машинаш, агрегаташ лоьхьта.

ГIишлошъяра факультето 1978-ча шера денз кхаь специальностаца - инженер-механик. Цу факультет чакхьяьккхарий таро хургьа ГIишлошъеча баь па Iеш, проектни институтанна а болх бе.

Студентий аьнанеи кIоарьгьаран вай замано дIадехкарашта жоп лун бола говзанчаш - кIнчIбаран тIаерзаяь институте дукха мероприятеш чакхIоах. Иилман-технически кружкошта юкъеоза уж, цар кIнчIеу рефераташ, ишшта кхидIа балхаш ду. Институтерча дуьнен ха-кIийта пахеи мехкарашен толамца болх бу проектно-конструкторски бюро.

Студентий аьнанеи лаккъяра тIе цеп я 600 зааз говза ницкка чулоа институте библиотека.

Студенташ кIийбабар бохка терган тIаучхIт институте партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша.

ХIара шера студентий гIишлоп отрядашца бIаьш Iоболдача ханг. машина чу латта «Соната-211» яха магнитофон а хьайнбар зулам-хоаш, Iьадаза литрье вуьрзна аьнна Алиевна кхерам а тессар.

«Хlанз суда гIианда тIа яхьачача бонъонна хуьна бенна» уж. Лолар портош Iоуу а дехка вагIа шакхе а. Сунженски района хлIнъа суда зале гулбенаршта гонама а дегIда а кет гIулакха ше ма дарра гуча па далийта а бекх «Iезнгбе а гIертар нав буьзна ошаш. Царга хьалхара магнитофон а Алиев ше цIе бартгIа ахьарна сонгIата еннай. Ахча а ухьалург лалыхзад. Хlаьта Парчиена хинна дов-м инн нецига маьха а дац. Массага хул новкъа.

Къаьстта уйла ййташ да Кубеева вахар. Зlамига болгIа хана дена. харцхьа лелаш хьавоагIа из. Цун нийсаркхой экзаре гIулакх деш бIоча хана. из набахтех ко-рах арахьежаш хинна. Паза сайна деша, вахьа болх бе лайнадан цхьна. Сийрдачара бавлеча вальна саг сана, вахара хоаш да гуш. дьяначаьга из. Халюъ аьнначу тайпара. из на. Халюъ аьнначу тайпара, из на «воачаче хилва а эрдоевгаш. вар воккхий хьлар бахьан долаш вийсалларах, шраш IалIамате чIоагIа дехкебаьнне хиларах. ЦаI шоллагIгIчул хьалхаяла пIдутуьа шоцех яъхетам бар дехар шар, дIаха йолача хана цу тайпара. ХIама хурдан яхни дувташ а телар. IIхьабаьлга. Ъ ча декабре минчаьха хиннад шо аьнна хаттар дича, бехар уж, корзатIбалар.

Редактора зам. М. М. ХАМХОЕВ.

ТЕЛЕПРОГРАММА

10 ИЮНЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Мийла. «Дуне хьажахlолар» яхача балета музыка.
9.00 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни Канада — сборни СССР.
10.30 — Сборни Франце — сборни Венгри. 2-гIа тайм. Меннсинера передача.
11.15 — «Кердашдараш».
12.00 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни Франце — сборни Венгри. Меннсинера передача. Перерыв йолча хана (16.45) — «Хаьнан дуьнен тIа».
19.10 — «Кердашдараш».
19.55 — ЦТ экрана тIа хьалхара «Бовза кинематографистаи». Короткометражни художественни фильмаш «Са мотт» а, «Камаьл дуьца вай», «Полоса невзгод».
21.00 — «Ха».
21.40 — «Далоих Слесарев Юрье».
22.00 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни Волгри — сборни Аргентина. Меннсинера передача. Перерыв йолча хана (22.45) — «Таханан дуьнен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранана гимнастика».
8.15 — «Волга тIалIаш ятIаргIачех». Телевизионни документальни фильм.
8.45 — «Вонш IасилгIар». Художественни фильм. 2-гIа сер.
10.20 — «Будильник».
10.50 — Маьрша. «Унах-цIено» яха комплексни программа. Iилма - популярни фильмаш.
11.10 — «Хlама хар низ». Телевизионни фильм.
11.40 — «Бераша дьяхьа. «Сан1ергадаме сменах» 1-гIа сер.
12.45 — Французски мотт. Iолгlар 2-гIа сер.
13.15 — «Поэзи». А. Твардовскийн, «Пайдаца а зIамигIаца а Даьженах».
13.45 — Мультипликационни фильмаш.
14.15 — Читински студе теледеннин программа.
15.15 — «Кердашдараш».
16.40 — «И не только летать». Документальни фильм.
17.10 — «Дуне - хlанзахьата яьнна» цIераш (гIаиглай метталла).
17.25 — Ядарской — бераша та. Х. Саракаев (юкIний метталла).
17.55 — «Нохч - ГIалгIайчеи мотт».
18.25 — «Хьуьнхан цIерах лоьрабар». Фильм.
18.50 — Ц. Дурбадзе «Кукларача». А. Шогенцукова цIерагIча Чечен-Балкарей пачча-хьалкин драматически театрь спектакль.
20.15 — «Бийса дахьлага хийла шуьн, бераш!»
20.45 — Мультипликационни фильмаш.
21.00 — «Малыш» яхача телевизионни документальни фильма премера.
21.30 — «Ха».
21.40 — «Сага цхьермазло тIамига аьзз». Художественни фильм.
23.10 — «Кердашдараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранана гимнастика».
8.15 — «Котвала таро». Документальни фильма премьера.
8.25 — «Сага хьаначIагIа тIаццан аз». Художественни фильм.
9.55 — «Виллн яха боабишна юьргIа». Мультплпликационни фильм (Англи).
10.25 — И. Стравинский «Оркестрацара фортепианона ланрхIа кадричноо».
10.45 — «Ордахане доаца — чоалха банъдарца». Дахьта — ноаношта лаьрхIа журнал.
11.15 — «Шоай-шоаш». Iотмабу 2-гIа шу.
11.45 — Бераша лаьрхIа фильм. «Сан1ергадаме ихо сменах» 2-гIа сер.
12.50 — Т. Белинский. Бахара оагIонаш.
13.40 — «Са мохк». Телевизионни документальни фильма премьера.
14.15 — «Музыка хьа мишта ихоолу». Д. Б. Кабалевскн дуьц.
15.30 — «Кердашдараш».
16.45 — Концерт.
17.15 — «Зlамедь». Фильм.
17.35 — Идеологически фронта бIухой. Пропагандист Т. Б. Богатырев (юкIний метталла).
17.45 — «Дувла тхо долча».
18.00 — «Нохч - ГIалгIайчеи мотт».
18.20 — «Фильм-реклама».
18.25 — «Тхо — интернационалнстаи» (юкIний метталла).
18.55 — «Низаш вашагIтIе хlама». Кино-очерк.
19.10 — Нохч - ГIалгIай телевидени программа.
20.00 — «Бийса дахьлага хийла шуьн, бераш!»
20.15 — Художественни гимнастикан йола СССР — чемпионат. Вильнюсера передача.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Мирам». Телевизионни ихо сери бола художественни фильм. 1-гIа сер.
22.50 — «Кердашдараш».

12 ИЮНЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
9.40 — «Хьайбай дуьнен тIа».
9.40 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни Польша — сборни Англн. 2-гIа тайм. Меннсинера передача.
10.25 — «Кердашдараш».
14.30 — «Кердашдараш».
14.45 — Мехка телевизионни студен документальни фильмаш «Вальнера ревю», «Бухарин ешь ошо бовза хьаьзар».
15.30 — А. Рыбакова турпаллаш экрана тIа. «Бронзови хьалхарчарбир». Художественни фильм.
17.25 — «Кердашдараш».
19.40 — «АхьайгIа ду дахьлен бонккагIен».
17.25 — Iилма тIехьа — гIулакх. Кадраш кхерга - лаьрхIин йоаккхо. Кхаьнаьлгин ра «Стелной» яхача совхоза партийни организацеи балха онытьагда.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙ!

«Чечнигагропромстрой» объединенне базерча № 13 профессионально-техническа училище 1986/87 шера дешаргой дIаучаш уж специальноаш:

— юртбоахама гIишлош мастер.
— столяр-плотник
— декоратор-оформитель (промышленни а гражданскн а объектеташ оформлени яра).
— чертежник-конструктор (архитектурно-гIишлон профилах.
— газосваректовщик
— осветительни сеташтен силовой оборудованенсн воза зала электромонтер.
— швея-мотористка.

Деннара ха
8 класс яьккхаргашта 3 шу
10 класс яьккхаргашта 1 шу.

Деша хьех 8 — 10 класс яьккха бола кагий нахи мехкарийн.

Дешархой унхаза мах боацан дзарца, парадни формаца, спецобразцаца. Хlаьта кьыча-лъара хьатIабаьхкараш обшежитца а IIдашбу.

Дешархошта производстве Iомабева хана дахьккача ахъах 50 процент дIалу.

Училище болх беш предметни а технически а говзал лаьхьара керуководи я.

Профессионально-технически училища чакх мел яькхача дешархошта херкача профессех разряд яларах юкъера образованн яккхарах дола диплом а ду, ишпта Iомабьча специальностах болх а ду.

Училища «отлично» дешаш чакхъяькхараш мехкарча вузашка, техникумашка цIахазара дIахьожабу льготно деша отта бокъо а луш.

Училище деша отташ ши документаш:

1. Дерриге цIераIа заявлени.
2. Образовани хиларах долча документ (теша е аттестат).
3. Дийнача моттигера характеристика.
4. Медицински справка.
5. 4 сурт 3х4.

Заняташ дIайолалу 1 сентябре.

Училища адрес: г. Грозный, пос. Мичурина, Алгорачнна ЦIераIа ул. 30.

№ 27 йолча автобусца «Конечная» яхача остановке кхачалца ваха веза.

ГРАЖДАНИЙ, ПРЕДПРИЯТЕЙ КУЛГАЛХОЙ ТЕРКАМГА

1986 шера 15 июне денз Грозный—Беслан яхача машиннаьхьа участка контактни сеть, высоковольтни электропередачай динеш, иштта, царца бувзан бола устройствап 27500 вольтага кхачалца тох болаш хургьа.

Контактни сеть а цун доахъошта а инструмента, приспособлене, кхьча хIамай новкъостаца а уж йовцаш а йиъ метрал гарга вахар вера кхераме да!

Лорале ду кхерамах!

Электрофицированни машиннаьхьа кхерамзлен бокъонаш телха ма е!

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехкгонхама секретара — 2-84-68; отделаш: партийни вахара — 2-80-12. 2-54-04; промышленнестен транспортен — 2-75-81, 2-85-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90 60; культура — 2-64-75, 2-75-78; письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-88-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81; 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-60; 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

СФ02326. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2302.

РАДИО

10 ИЮНЬ

7.20 — Керда хоамаш.
7.35 — 7.40 — Объявленеи. Передачай программа. Хаоттам.
8.20 — Республиканскни газетий обзор.
8.30 — 9.00 — «Хьамсарна мехка музыкальни вахар». Радиомурзал.
9.15 — «Безхитонкача дифцинт» (нохчий меттала).
9.30 — 10.00 — «Йолча заманаш» (гIаиглай меттала).
16.00 — Передачай программаш. Хаоттам.
16.01 — «Кавказера Юго-славе кхачалца». Советски Союза Турпалаех Б. Калинниных йола очерк.
16.16 — 17.00 — «Производственни хьалхалаттарзата». Концерт.
17.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — «Юртара ваьхар».

УКВ

17.00 — Эстрадни концерт.
17.45 — Лирически кIайгаш.

11 ИЮНЬ

7.20 — Керда хоамаш.
7.35 — 7.40 — Хозяш. Хьаоттам.
8.20 — Республиканскни газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш.
8.36 — 9.00 — Инструментальни музыкаи концерт.
9.15 — Сатесни нагIрокхоза дуьхьала психологически тIом. Беседа (нохчий меттала).
12.00 — «Тха дотгIа лаьаш». Радиожурнал.
15.15 — «Цхьан дозалло» йоаь-чий меттала.
15.35 — 15.45 — «Дуьхьал шийна болча лайдна лелаш-ранша нижъ бехна». Прокурора А. Бодрова выступлени.
16.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.01 — Дуьнен хьалхарчоа юкъера обозрени (нохчий меттала).
16.15 — «СалаIаш».
16.40 — «Болхлой сменах».
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — «Хьайбаьста ахьанара профилактика». Беседа (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — «Ашарашн дика хьалъа». Концерт.
17.30 — Нохч-ГIалгIай музыка.

12 ИЮНЬ

7.20 — Керда хоамаш.
7.35 — 7.40 — Объявленеи. Хьаоттам.
8.20 — Республиканскни газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35 — Ринлама.
8.40 — 9.00 — «Дега хьекъмаца» IIIIаьхкий меттала).
11.15 — «Хьамаьд деш и райононан радно. Шелиовски районе» радиожурнал.
11.45 — 12.00 — «Долгосрочна ницкъаш — ницкъаргIор».
16.15 — 15.30 — «Патрнот» (нохчий меттала).
17.15 — Передачай программаш. Хаоттам.
17.16 — «ДоттагIай оазза».
17.31 — «Юрта боахане хьалхалаттарзата». Концерт.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — «Дозахъар IалашедIа». Назрановскни районера 40 лет Октябрьей яхача-ера корреспонденци (гIаиглай меттала).
18.40 — 19.00 — «УнахцIе нох». Радиожурнал (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — Музыкальни глобус.
17.29 — «Хьоначар ваза».

13 ИЮНЬ

7.20 — Керда хоамаш.
7.35 — 7.40 — Объявленеи. Хьаоттам.
8.20 — Республиканскни газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш.
8.35 — Ринлама.
8.40 — 9.00 — «Дега хьекъмаца» IIIIаьхкий меттала).
11.15 — «Хьамаьд деш и райононан радно. Шелиовски районе» радиожурнал.
11.45 — 12.00 — «Долгосрочна ницкъаш — ницкъаргIор».
16.15 — 15.30 — «Патрнот» (нохчий меттала).
17.15 — Передачай программаш. Хаоттам.
17.16 — «ДоттагIай оазза».
17.31 — «Юрта боахане хьалхалаттарзата». Концерт.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — «Дозахъар IалашедIа». Назрановскни районера 40 лет Октябрьей яхача-ера корреспонденци (гIаиглай меттала).
18.40 — 19.00 — «УнахцIе нох». Радиожурнал (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — Музыкальни глобус.
17.29 — «Хьоначар ваза».

14 ИЮНЬ

7.20 — Керда хоамаш.
7.35 — 7.40 — Объявленеи. Хьаоттам.
8.20 — Республиканскни газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш.
8.36 — 9.00 — Инструментальни музыкаи концерт.
9.15 — Сатесни нагIрокхоза дуьхьала психологически тIом. Беседа (нохчий меттала).
12.00 — «Тха дотгIа лаьаш». Радиожурнал.
15.15 — «Цхьан дозалло» йоаь-чий меттала.
15.35 — 15.45 — «Дуьхьал шийна болча лайдна лелаш-ранша нижъ бехна». Прокурора А. Бодрова выступлени.
16.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.01 — Дуьнен хьалхарчоа юкъера обозрени (нохчий меттала).
16.15 — «СалаIаш».
16.40 — «Болхлой сменах».
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — «Хьайбаьста ахьанара профилактика». Беседа (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — «Ашарашн дика хьалъа». Концерт.
17.30 — Нохч-ГIалгIай музыка.

15 ИЮНЬ
МЕДИЦИНСКИ БОЛХЛОРИЧ ДЕН

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Телевизионни гимнастика.
9.10 — «Гавнара Малхбоалеч. Юмористически концерт.
9.20 — «Спортлото». 24-гIа тираж.
9.30 — «Будильник».
10.00 — «Аз гIулакх ду Советски Союза».
11.00 — Iуйранана почта. Музыкальни программа.
11.30 — «Книжьегий улуй».
12.30 — «Музыкальни юкоеи».
13.00 — «Юртара сахьат».
14.00 — «Дуьнен тIехьара-жарюхта лаьхьа. Горькн цIерагIча СССР Московски художественни академически театра «Нижъ яхача сценаца» пьеса Виктора А. Розова.
15.25 — «Кердашдараш».
15.40 — «Дуьнен тIехьара» яхача телевизионни дукха сценаш йолча документальни премьера (Англи).
1-гIа сери. «Манихе йоаца хьаьзар».
16.45 — Тахан — Медицинскн болхлорийн ден СССР-ера. Хьаьзар дораран министрца С. Буряннноца беседа.
17.30 — «Эстрада театр» Валентина Толмунова. Хьалсара юмористически. Фильм-концерт.
18.00 — «Йолчн хьалхъата шина панорамаш».
18.15 — Мультипликационни фильмаш.
18.45 — «Кердашдараш».
19.40 — ЦТ экрана тIа хьалхара «Нижъ вай». Художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.40 — Т. Н. Чайковскне цIерагIча VIII-ча дуьнен хьалхъашта юкъера конкурс.
22.00 — Футболах йола дуьнен чемпионат 1/8 финал. Меннсинера трансляци. Перерыв йолча хана «Футболах йола дуьнен чемпионата дневник».
23.45 — «Кердашдараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Зарядка а дIаотта».
8.15 — «Тох юхосса бохьо». Художественни фильм.
9.40 — «Наьна школа».
10.05 — «Зlамига болгIа».
10.35 — Латвийски телевиденна программаш. Кошшевера передача.
12.00 — «Тха корреспонденташца дувш».
17.30 — Бонкхийчарна паьр-хьалхара документальни фильм «Маш».
18.00 — Дуьнен музыкальни культура ганзаота юнъе Н. А. Римский - Корсаков.
18.30 — «Вовза. Хируграс Г. А. Иинзаров» яхача телевизионни документальни фильм (Свердловск).
19.00 — «Дуьнен нагирокхой».
19.30 — «Цlаргlача театрь» яхача телевизионни документальни фильма премьера.
20.00 — «Бийса дахьлага хийла шуьн, бераш!» Тамашен — хьаьрга. Мультипликационни фильмаш.
20.15 — «Из шоана дулургдаь».
21.00 — «Ха».
21.45 — «Чах яь шлайна». Телевизионни художественни фильм. 2-гIа сери.
22.50 — «Массанена а цхьанена а».

16 ИЮНЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни Ирландни — сборни Кхьалбаседа Ирландни. Меннсинера передача.
10.45 — «Кердашдараш».
14.30 — «Кердашдараш».
14.45 — Дай замазлон. Документальни фильм «Литосферни йоазуьр». «Красный Кавказ» заводе.
15.20 — Эрсий кьамаьл».
15.50 — Футболах йола турпаллаш экрана тIа. «Бронзови хьалхарчарбир». Художественни фильм.
16.55 — «Берашта панхарех».
17.25 — Дийнача Iилма Николая Киевера передача.
17.55 — «Iилмин пахаоте».
18.15 — «Дай-хьа леладу дотгIаргIаш». Телевизионни фильм.
19.00 — «Ха».
19.20 — «Тха корреспонденташца дувш».
19.30 — «Кердашдараш».
20.00 — ЦТ экрана тIа хьалхара. Художественни фильм «Топ кхосса бонъо».
21.00 — «Ха».
21.40 — Т. Н. Чайковскне цIерагIча VIII-ча дуьнен хьалхъашта юкъера конкурс.
22.00 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни ФРГ — сборни Дани. Меннсинера передача. Перерыв йолча хана (22.45) — «Таханан дуьнен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранана гимнастика».
8.15 — «Пхиъттагаш ду дахьнаьчу тIехьагIа». Телевизионни документальни фильма премьера.
8.45 — «Мирам». Телевизионни ихо сери бола художественни фильм. 2-гIа сер.
10.00 — «Алиса тамашне хIа-май мехка». Бераша лаьрхIа балет «ЧС-ра-па» передача.
11.10 — Бераша лаьрхIа фильм. «Антон - трубач» (ГДР), Англнйскни ангел». Iотмабу 1-гIа шу.
11.40 — «Культура профессиой Дворецерча эпсий халIча хора выступлени. Ульяновскера передача.
12.55 — «Сендухьа, хIана?». Бехта хьаьзар. Журнальни цикл.
13.25 — Дненпропетровски студе телевиденн программаш.
14.10 — «Полифонически зарисовкаш» яхача фильма-концерт.
14.55 — Тха цIаргIа зизаш.
15.15 — «Ха-ха-ха».
16.45 — «Хьуьнт-ун-98». Республнка юхаиша. Рейд.
17.30 — «Ненаьрга ганз». Документальни фильм.
17.25 — КПСС съездан 27-гIа социалнзм йоахачаьнни да. Суженски районе бахьан нагIа йолаш йолчу деча сфера болхлой йоаьнч а гIулакхаш а (гIаиглай меттала).
17.55 — Фильм-реклама.
17.55 — «Объективни бехк бу».
18.10 — «Нохч - ГIалгIайчеи дин».
18.30 — Киноочерк.
18.40 — «УнахцIено» (гIаиглай меттала).
19.05 — «УнахцIено хорашо» (нохчий меттала).
19.30 — Медицинскн болхлорийн ден. Концерт.
20.30 — «Бийса дахьлага хийла шуьн бераш!». Мультфильмаш.
20.15 — «Спорти сагIа». Боксинний Михаил.
20.30 — Тамига концерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Мирам». Телевизионни ихо сери бола художественни фильм. 3-гIа серн.
22.50 — «Бераша лаьрхIа» яхача телевизионни документальни фильма премьера.
23.05 — «Кердашдараш».

14 ИЮНЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Сендухьа, хIана?». Бехта хьаьзар. Журнальни цикл.
9.10 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни ФРГ — сборни Дани. 2-гIа тайм. Меннсинера передача.
10.00 — Медицинскн болхлорийн Денга. «УнахцIено».
10.45 — «Нохчаке доаца — чоалха банъдарца». Дахьтаноаношта лаьрхIа журнал.
11.15 — «Ирсий кьамаьл».
11.45 — «Цирк массанена да-ка». Свердлоскера передача.
12.20 — «Массанена а цхьанена а».
12.50 — СССР хьалхъа артиста, кинорежиссера И. А. Пырьева художественни фильм-маш. «Хьай доза нуснан».
14.30 — «Кердашдараш».
14.45 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни Грузнай — сборни Шотландн. 2-гIа тайм. Меннсинера передача.
15.30 — «Ца малар — вахара хьасаг».
16.00 — «Кердашдараш».
16.30 — «Вайргагlушше — тIа-ша хьала дар».
17.05 — «Ангола: яхайна банна боачча тIема лерашна гIолан-ца» яхача телевизионни фильм-маш.
17.55 — «Хlанахи шийкн» Я. Смелякова поэтически антологи. Дlаош РСФСР халхъа артиста А. Кочетова.
18.10 — Телехьажархоша дацца хаттарна жоп лу В. Г. Афанасьева.
18.40 — ЦТ экрана тIа хьалхара. М. Горькнн «Васса Железнова» пьесах йолаш «Васса» яхача художественни фильм. 1-гIа, 2-гIа серш.
Перерыв йолча хана (19.50) — «Кердашдараш».
21.00 — «Ха».
21.40 — Т. Н. Чайковскне цIерагIча VIII-ча дуьнен хьалхъашта юкъера конкурс.
21.55 — «Фу? Мичаь? Мацаь?» Телевизионни викторина. Яьстенъча «Кердашдараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранана гимнастика».
8.15 — Ивано-Франковски оркестра Сингни яхача городера самодеятельни скульптурни кхоллараш долча кхаьчаьнна. «Лаьхьча» уйнах йолаш» яхача телевизионни фильма премьера.
9.15 — «Литературни гимнастика».
9.45 — «Мирам». Телевизионни ихо сери бола художественни фильм.
10.00 — Мультипликационни фильм.
11.10 — «Реклама».
11.15 — К. Симонова «Тха городера зIамига сагI. Денисенкон-комсомолца цIерагIча Московски театра фильм-спектакль.
12.45 — «Украинскнн узораш». Концерт.
13.45 — Футболах йола дуьнен чемпионат. Сборни Гуьржи — сборни Шотландн. 2-гIа тайм. Меннсинера передача.
15.30 — «Ха».
15.40 — «Маьрша. Органа-ца дIалоох Матиас Айзенберга (органг), ГДР-ера трубачаша Готфрид Рейнхардта (трубаш) а. Органа-ца дIалоох ТамагIча чемпионаташ ха-ьозаш». Художественни фильм.
16.15 — «Цlца бIаьстIа». Зlаорадио-развлекательни программаш.
20.00 — «Бийса дахьлага хийла шуьн, бераш!» «Тамашен — хьаьрга». Мультипликационни фильм. 1-гIа дахьл.
20.20 — «Чах яь шлайна». Телевизионни художественни фильм. 1-гIа серн.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Чах яь шлайна». Телевизионни художественни фильм. 1-гIа серн.
22.40 — «Кердашдараш».

15 ИЮНЬ
МЕДИЦИНСКИ БОЛХЛОРИЧ ДЕН

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Телевизионни гимнастика.
9.10 — «Гавнара Малхбоалеч. Юмористически концерт.
9.20 — «Спортлото». 24-гIа тираж.
9.30 — «Будильник».
10.00 — «Аз гIулакх ду Советски Союза».
11.00 — Iуйранана почта. Муз